

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: kalkulačka, pravítko
Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.).

Česká republika: sešitový atlas pro základní školy a víceletá gymnázia (Kartografie Praha, a. s.)

1 **9,5 bodů**

Od roku 2000 je území Česka rozděleno na 14 samosprávných krajů. Jde o dělení odpovídající spíše socioekonomické regionalizaci než přirozeným přírodním celkům.

A. Určete příslušnost krajů z hlediska fyzickogeografické polohy:

a) Kterými kraji prochází hranice mezi Českou Vysočinou a Západními Karpaty?

b) Kterými kraji prochází rozvodí mezi Severním a Černým mořem?

c) Z území kterých krajů odtéká voda do Baltského moře?

B. Určete, který kraj má ve svém územním vymezení největší výškový rozdíl. Doplňte:

Název kraje:

Název bodu s nejvyšší nadmořskou výškou
a číselná hodnota jeho nadmořské výšky:

Výškový rozdíl (zaokrouhлено na 100 m):

C. Napište název nejstarší CHKO na území Ústeckého kraje a rok jeho vyhlášení:

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

D. Na území kterého kraje se nachází nejmladší CHKO vyhlášené v Česku?

2	3,5 bodů
----------	-----------------

Přiřad'te k sobě dvojice správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a převažující zemědělské činnosti na jejich území:

1) Králíky	A) pěstování obilovin, zeleniny, ovoce a vinné révy
2) Pacov	B) pěstování pšenice, ječmene a cukrovky
3) Moravské Budějovice	C) pěstování zeleniny, květin a ovoce
4) Teplice	D) pěstování brambor, žita a ječmene
5) Holešov	E) pěstování pšenice a ječmene
6) Hodonín	F) pěstování píce, pšenice a ječmene
7) Česká Lípa	G) louky, pěstování píce, ovesa

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	
7)	

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

3

12 bodů

Najděte na mapě Evropy nejkratší pozemní cestu z Lisboa (Lisabonu) do Tallinnu. Musíte při ní navštívit všechna hlavní města států, kterými projíždíte, a neopustit při tom území Evropské unie. Pro zjednodušení uvažujte vzdálenost vzdušnou čarou.

A. Vypište názvy všech hlavních měst, kterými na cestě projedete.

Města musí být uvedena v pořadí, v jakém je projíždíte z Lisboa (Lisabonu) do Tallinnu:

Lisboa (Lisabon) →

→ Tallin

B. Vypište všechny státní hranice, které při cestě překročíte

(ve formě zápisu např. „řecko-bulharská“). Státní hranice musí být uvedeny v pořadí, v jakém je překračujete po cestě z Lisboa (Lisabonu) do Tallinnu:

C. Kolik kilometrů celkem vaše cesta měří?

Uvažujte nejkratší vzdálenost mezi jednotlivými hlavními městy, které navštívíte, vzdušnou čarou. Vzdálenost zaokrouhlete na 100 km a zanedbejte délkové zkreslení mapy.

Vypište nejprve vzdálenosti mezi jednotlivými městy na mapě.

Poté vzdálenosti sečtěte a vypočítejte celkovou vzdálenost ve skutečnosti.

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

4

1 bod

Pro které evropské hlavní město platí následující charakteristika? Zakroužkujte.

Roční průměrné srážky jsou vyšší než 600 mm, počet obyvatel nedosahuje 1 milionu, průměrná lednová teplota nepřesahuje hodnotu 0 °C a průměrná červencová teplota je vyšší než 17 °C.

a) Beograd (Bělehrad)	c) Oslo
b) Zagreb (Záhřeb)	d) București (Bukurešť)

5

4 body

Představte si, že se dnes 15. 5. nacházíte v australském Brisbane, odkud v 18 h 30 min (podle vašich hodinek seřízených na pásmový čas) odlétáte na obchodní jednání na Havajské ostrovy do Honolulu. Let trvá 6 h 30 min.

Kdy doletíte do Honolulu – a) kolik bude hodin, b) jaké bude datum?

Pozn.: Pokud váš atlas neobsahuje mapu časových pásem, popište alespoň postup řešení bez číselných výpočtů.

ÚSTŘEDNÍ KOLO
KATEGORIE D

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Pomůcky: psací potřeby
Pro tento test není povolen žádný atlas.

6 **6 points**

There are twelve statements below. Eight of them are false and the other four are correct. **Circle the four correct statements:**

A	The island of Crete is a British colony.
B	There are more vineyards in the Czech Republic than in Portugal.
C	Denmark, Sweden and Norway are all constitutional monarchies.
D	Croatia joined the European Union in 2004.
E	The electronics company Philips is a Dutch company.
F	Macedonian is a Romance language.
G	Abandoned and unused industrial areas and facilities are known as “blackfields”.
H	Geothermal heat and nuclear power are both renewable energy resources.
I	In the United Kingdom, the share of the labour force employed in industry has been growing since the 1970s.
J	During warmer months, monsoon winds generally blow from the ocean to land and bring moist air.
K	The Canary Current is a warm ocean current, not a cold one.
L	The “Roaring Forties” are strong westerly (west-to-east) winds that dominate between the latitudes of 40 and 50 degrees in the Southern Hemisphere.

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

7

6 points

Four short poems below describe climate and river regimes in four European regions. **Link each poem to the corresponding region.**

- A: In spring the rivers are very deep and very strong. While summers are quite warm, it's chilly all winter long.
- B: June red, July red, floods, beware, beware! When the summer melting starts the river leaves bridges in disrepair.
- C: Summer is not hot, winter is not cold and rain always lashes our mountain old.
- D: When August comes rivers are empty. But in the winter rains are more plenty.

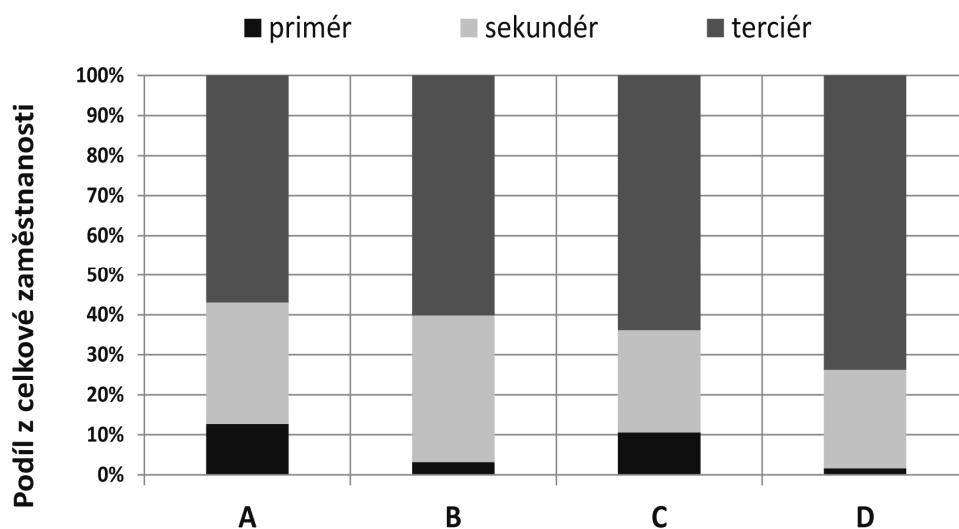
Wales -	Saxony -
Andalusia -	The Central Alps -

8

3,5 bodu

Sloupcový graf obsahuje údaje o struktuře zaměstnanosti podle hlavních hospodářských sektorů za čtyři evropské státy: Česko, Německo, Polsko a Portugalsko k roku 2011.

A. Určete, který sloupec A-D náleží kterému státu.

Zdroj: Eurostat

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

A		C	
B		D	

B. Z grafu je na první pohled patrné, že ve všech státech dominuje zaměstnanost v terciárním hospodářském sektoru. **Vyjmenujte alespoň tři faktory,** které přispěly k posunu hospodářství vyspělých zemí z fáze industriální (dominance sekundéru) do fáze post-industriální (dominance terciéru):

9

1,5 bodu

Níže jsou uvedeny tři krátké charakteristiky vybraných evropských regionů. **Určete, o která tři území se jedná.** Vyberte je z nabídky v rámečku.

Dolní Lužice – Dolní Rakousy – Halič – Kärnten (Korutany) – Kosovo

Opolské vojvodství – Prešovský kraj – Schwaben (Švábsko)

Trenčiansky kraj – Vojvodina – Vorarlberg (Vorarlbersko)

a) Autonomní oblast na severu země v povodí Sávy a Dunaje s významnou maďarskou menšinou. Správním střediskem je město Novi Sad.

b) Spolková země na hranicích s Itálií a Slovinskem v povodí Drávy. Prochází jí jedno z hlavních silničních spojení mezi jihem a severem Evropy. Starší české pojmenování hlavního města je Celovec.

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

c) Území je značně členité s horami převyšujícími 2 000 m n. m. Region má značný turistický potenciál, zejména z hlediska přírodních předpokladů, ale nelze opomenout ani některé kulturní památky – např. dřevěnou architekturu v oblasti zvané Šariš.

10

4 body

Doplňte do tabulky dvojice aerolinek (1–4) a jejich domovských letišť (A–D).
Do posledního sloupečku doplňte název země, ve které se letiště nachází

1 KLM	A Fiumicino
2 TAROM	B Schiphol
3 Alitalia	C Schwechat
4 Austrian Airlines	D Otopeni

Aerolinka (1–4)	Domovské letiště (A–D)	Stát
1		
2		
3		
4		

11

9 bodů

Tvar reliéfu a jeho jednotlivých forem závisí na geologických poměrech (tedy hmotě, kterou je budován), geomorfologických procesech (tedy způsobu modelace) a času (době jak dlouho probíhá modelace a jak staré jsou horniny). Přestože většina tvarů (forem) reliéfu je polygenetických, tj. vznikla působením několika typů geomorfologických procesů, v některých případech lze vysledovat dominantní vliv jednoho či několika málo činitelů.

A. Doplňte do tabulky chybějící políčka, která charakterizují čtyři přírodní lokality v Česku s odlišnou geomorfologickou historií.

ÚSTŘEDNÍ KOLO

KATEGORIE D

Tabulka: Způsob modelace současného terénu

Lokalita	Typ reliéfu	Převažující horniny	Typ hornin	Stáří hornin (geologické období)	Způsob modelace
Sloupsko-šošůvské jeskyně					
Labský důl		podloží - žuly, krystalické břidlice; povrch - sedimenty			
Radobýl			vyvřeliny (magmatity)		sopečný výlev, následná eroze a denudace
Prachovské skály	strukturně-denudační (skalní město)				

Autor: P. Raška

B. Zakřížkujte pravdivé výroky vztahující se k lokalitám v tabulce:

☐	Všechny lokality se nacházejí ve velkoplošných chráněných územích.
☐	Dno Labského dolu se nachází v nadmořské výšce vyšší než 1 300 m n. m.
☐	Radobýl přesahuje nadmořskou výšku 500 m.
☐	Nejvyšší skalní útvary Prachovských skal dosahují výšky až 100 metrů.
☐	Součástí Sloupsko-šošůvských jeskyní je i jeskyně Na Špičáku.

ÚSTŘEDNÍ KOLO
KATEGORIE D

1 2 MULTIMEDIÁLNÍ TEST

Celkem 10 bodů

Zakroužkuj správné odpovědi

Pokud se spleteš, odpověď škrtni a napiš správné písmeno na konec řádku.

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D